

Kaukokansa

Johan Bargum: *Ensilumi*

Tammi 2006.

Suomentanut Maija Kyrö.

Kuvittanut Kristiina Louhi.

Ensilumi on pohtivaan sävyyn kirjoitettu kertomus Kaukokansasta, pienen saaren pienistä olennoista. Kaukokansan elämän täyttävät arkiset askareet sekä ilot ja murheet, kunnes saarella alkaa tapahtua kummita: asioita ja esineitä katoaa, ja jotakin uutta ilmestyy Kaukokansan elämään. **Johan Bargumin** tuotteliaan kirjailijan uran ensimmäinen lastenkirja herätti muutamia ristiriitaisia mielteitä: tarina on kiinnostava ja tunnelmallinen, mutta toisaalta tarina itsessään tuntui jäävän ikään kuin kesken, ja jättävän jälkeensä paljon avoimia kysymyksiä. Kuka on Pomo? Miksi hän ei asu Kaukokansan parissa – hän on kuitenkin läsnä auttamassa ja neuvomassa saaren pieniä asukkeja. Entä mikä on Musta varjo? Miksi lumen tullessa pitää mennä vuoreen? Mitä vuorella on? Tarinarakennetta ajatellen ihmettelin myös kertomuksen alkua, jossa johdantona koko tarinalle toimii lyhyt kertomus ihmislapsi Danielista. Daniel makaa sairaana kotona omassa sängyssään katsellen ulkona riehuvaa lumimyrskyä. Hän sulkee silmänsä ja vaipuu uneen. Sen jälkeen kerronta siirtyy saaren asukkaisiin eikä palaa enää Danieliin. Kuka Daniel on ja miksi hänestä kerrotaan? Toisaalta monet avoimeksi jäävät kysymykset toimivat rakentavana voimana, koska ne haastavat lukijan pohtimaan kertomusta. Lisäksi lapsen näkökulma näihin asioihin voi olla aivan eri kuin "karmivan kriitikon". Voisi kuvitella lapsen tai nuoren pitävän tällaisesta kertomuksesta, koska tarinassa nousee vahvasti pinnalle mm. erilaisten pelkojen voittaminen ja uuteen tutustumisen sekä se, kuinka uudet asiat eivät välttämättä ole pelottavia ja kamalia. Toisaalta *Ensilumessa* on käsittääkseni kysymys myös kyseenalaistamisesta – siitä, miksi asioita tehdään niin kuin niitä tehdään, ja monesti lapset kaipaavat selityksiä tällaisiinkin asioihin. Erityisen kiinnostavaa *Ensilumessa* on se, kuinka Kristiina Louhen lämminhenkinen kuvitus toimii tarinaa rakentavana apuvälineenä. Kuvitusta käytetään apuna esimerkiksi selittämään erään pienen olennon saapumista saarelle omituisessa esineessä. Kuvituksen perusteella tämä esine paljastuu kumisaappaaksi, mutta asiaa ei selitetä itse kertomuksessa. Kuvatekstit ja kuvitus toimivat muutenkin hyvänä tukena tarinalle.

Maria Loikkanen